

NOVÁ EVROPSKÁ LEGISLATIVA PRO EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

Dosud platný hlavní právní předpis pro ekologické zemědělství (EZ) – NR 2092/91 bude od 1. ledna 2009 nahrazen novým Nařízením Rady.

Nevládní ekologický sektor kritizuje nová pravidla

Původní návrh Evropské komise z prosince 2005 byl velmi kontroverzní. Měly být např. zakázány soukromé standardy a bioznačky, kontrola ekologického zemědělství (EZ) se měla dostat zcela do státních struktur. Sporných bodů zůstalo více bohužel i v nově schválené podobě nařízení. Do procesu připomínkování se velmi intenzivně zapojil nevládní sektor (zejména svazy EZ) reprezentovaný evropskou skupinou organizace IFOAM (Mezinárodní organizace ekologického zemědělství v EU). „Poslední verze textu je nepochybně pokrokem ve srovnání s původním návrhem,“ říká **Francis Blake**, prezident IFOAM EU Group. Používání soukromých směrnic a bioznaček nebude omezeno, takže ekologické produkty mohou být nadále označovány národními a soukromými logy, které zákazníci znají. Nevládní sektor však zůstává znepokojen schváleným používáním detekční hranice pro nezávislé kontaminace

geneticky manipulovaných organismů (GMO), který je v novém znění shodný s konvenčním zemědělstvím, povinným používáním EU loga, neadekvátním propojením na nařízení (ES) č. 882/2004 zabývajícím se kontrolou potravin a krmiv a nezahrnutím stravování a nepotravinových produktů do rámce nařízení. „Naléháme na přícházející německé předsednictví a Evropský parlament, aby byly vyřešeny nedokončené sporné otázky,“ komentovala **Sabine Eigenschink**, předsedkyně výboru pro Nařízení IFOAM EU Group.

Proces schvalování téměř u konce

Dne 19.12. 2006 tedy odsouhlasila Rada zemědělských ministrů hlavní část textu nového nařízení. Za následného německého předsednictví EU se již mohou provádět jen nezbytné úpravy a budou vytvořeny pro ekozemědělce velmi důležité technické přílohy. Definitivní schválení proběhne v Evropském parlamentu. Nové nařízení bude obsahovat mnoho zásadních změn, které postihnou kromě zemědělské

chod může spotřebitele o těchto přísnějších standardech i nadále informovat. Tím byl zajištěn rozhodující stavební kámen pro diferenciaci na trhu s biopotravinami. Používání soukromých značek již v minulosti podporovalo rozvoj trhu s biopotravinami a z pohledu BNN výroba a obchod napomáhá orientaci zákazníků. V původním návrhu komise EU se počítalo s tím, že bude povolena již jen značka EU pro biopotraviny. Nyní tedy bude od r. 2009 povinné jen doplňkové otištění této značky, z pohledu speciálního obchodu s biopotravinami však tato značka symbolizuje sníženou kvalitu vůči dosavadnímu bio-standardu EU. **TZ**

produkce i obchod s biopotravinami. Hlavním cílem Rady je zjednodušit a zpřehlednit obchod s biopotravinami na území EU, což má podpořit i povinné uvádění evropské bioznačky spolu s kódem kontrolní organizace.

Co se bude měnit?

Komise pojala revizi nařízení jako proces změny od základu. Nové nařízení je kompletně přepracované, má novou strukturu, nové formulace a znění a v některých případech i obsah. Změny týkající se zemědělské prvovýroby budeme komentovat později, definitivní však budou schváleny implementačních pravidel v přílohách nařízení. Nově je upraven chov ryb (vodní hospodářství), nicméně nejsou zahrnuty jiné produkty ekologického zemědělství jako textil, nařízení nezahrnuje pravidla pro hromadné stravování. Označování produkce z přechodného období nebude povoleno. V českém jazyce bude kromě pojmu ekologické zemědělství umožněn i pojem biologické zemědělství. Jako bioprodukt může být označen výrobek, pokud nejméně 95% jeho váhy je vyprodukováno v EZ (dříve 70-95%). Vyloučení GMO z EZ je nadále formulováno jako zákaz používání geneticky manipulovaných organismů a jejich derivátů, ale zemědělci a zpracovatelé se při tomto zákazu mohou spolehnout na značení krmiv, osiv, surovin shodném s konvenčním zemědělstvím (tj. výrobky se pod stanovený limit kontaminace – 0,9 % příslušné složky nemusí označovat jako GMO produkty). Otázka zodpovědnosti za škodu v případě kontaminace zde není řešena.

Nová aritmetika EU v otázce GMO

Téma GMO bylo na jednání členských států tou nejohledavější otázkou. Do současné doby byla ekologická produkce jedinou zárukou nulové tolerance GMO v zemědělských produktech. S touto změnou v nařízení se mluví o tzv. nové nule, kterou je zmíněný limit 0,9%. Proti tomu svazy a ostatní organizace v EZ v čele s IFOAM EU protestovaly a snažily se přejít tohoto limitu odvrátit. Bohužel však ke změně nedošlo a Rada se pouze rozhodla přidat do nařízení větu, která mluví o tomto novém limitu jako „náhodném a technicky nevyhnutelném výskytu GMO“. V tomto případě zůstává na členských státech, zda si upraví přísnější pravidla národní legislativou. Současná česká legislativa navazuje na NR 2092/91, a proto by muselo dojít ke změně Zákona č. 242/2000 Sb. o ekologickém zemědělství. Přísnější limit v naší legislativě by však opět dopadl na bedra českých ekologických zemědělců a zpracovatelů, kteří by museli na své náklady opatřovat rozboru a potvrzení, že produkty, které využívají ve své výrobě (v zahraničí certifikované jako ekologické) obsahují nižší limit GMO.

Jiří URBAN a Karolína DYTŘTOVÁ

Bioinstitut, o.p.s.

Dva nové dotační tituly zařazeny do PRV bez standardního schvalovacího procesu

ŠUMPERK – Za situace, kdy je ohrožen termín zahájení vládou již v loňském roce schváleného Programu rozvoje venkova, změnilo náhle MZe ČR znění jednoho z nejvýznamnějších bodů programu – tzv. agroenvironmentální opatření (AEO). Ke stávajícímu titulům vsunulo MZe dva nové. Tato změna proběhla mimo postupy standardního schvalovacího řízení.

Titul „Péče o environmentálně hodnotné plochy“ (II. 1.3.3.4 v Programu rozvoje venkova České republiky pro období 2007–2013) a titul „Neproduktivní investice – Změna struktury krajiny“ (II. 1.4. tamtéž) jsou velmi obecné a některé dokonce v rozporu s Nařízením Rady (ES) č. 1698/2005.

„V průběhu připomínkového řízení vládou schváleného PRV byla vzhledem k nedostatku finančních prostředků a obtížnosti administrace vyřazena řada široce diskutovaných titulů. Je s podivem, že rozšíření AEO o nové tituly nebylo zatím s oficiálními orgány připomínkového řízení nikterak konzultováno. Dosud není ani jasný zdroj peněz, ze kterých budou tyto nové dotační tituly hrazeny. Obáváme se, že budou kráceny prostředky na podporu ekozemědělců! V případě, že schvalování nových titulů povede k prodloužení lhůty nutné k zahájení PRV, považujeme v tuto chvíli jejich zařazení do programového dokumentu za velmi riskantní,“ komentuje situaci **Zdeněk Per-**

linger, předseda PRO-BIO Svazu ekologických zemědělců.

PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců opakovaně upozorňuje na kritickou situaci pro ekologické zemědělce, která hrozí při odsunutí termínu zahájení programu PRV. V případě posunutí termínu zahájení PRV ztratí 140 nových ekofarmářů, kteří se do systému ekologického zemědělství přihlásili v roce 2006, možnost čerpat finanční kompenzace za ztráty způsobené ekologickým způsobem hospodaření ne dříve než v roce 2009. Ztrátu utrpí také 837 ekologických zemědělců, již do agroenvironmentálních opatření přihlášených. Ti budou moci nadále využívat pouze nižších sazeb v rámci původního Horizontálního plánu rozvoje venkova, což představuje odhadem ztrátu asi 300 mil. Kč.

Situace nepříznivá pro EZ je v rozporu s Akčním plánem ekologického zemědělství, který vzala na vědomí vláda v roce 2004. Jeho cílem je dosáhnout 10procentního podílu ekologicky obhospodařované půdy z celkové výměry zemědělského půdního fondu v ČR v roce 2010.

S ohledem na stávající situaci PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců opakovaně žádá Ministerstvo zemědělství o zahájení PRV v co nejkratším možném termínu tak, aby evropské prostředky z PRV bylo možno čerpat ještě za rok 2007, a to i za cenu nezahrnutí nových titulů do stávající podoby PRV.

PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců



Foto archiv PRO-BIO